TÜRKÇE

7. SINIF

YAZILIYA HAZIRLIK

1. DÖNEM - 1. ORTAK YAZILI · SENARYO 4 · 2. SÜRÜM

TYMM 2026-2027

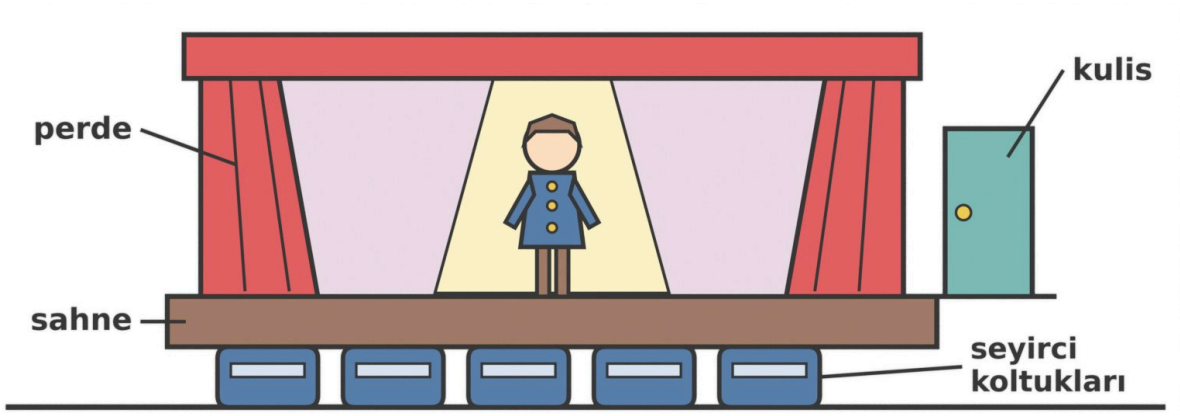
Hazırlayan: **Murat Altun**

Bu sorular Claude tarafından hazırlanmıştır.

1. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Tiyatro kulübümüzün dönem sonu gösterisinde ilk kez sahneye çıkacaktım. Perde açılmadan önce kuliste telaşla bir aşağı bir yukarı yürüyor, kostümümün düğmelerini durmadan yokluyordum. Sahneye çıkınca ilk cümlemi söyledim ama ikinci cümlede aklım bomboş kaldı. Salonda çıt çıkmıyordu. Yanaklarım alev alev yandı, gözlerimi yere indirdim. O an kendimi çok mahcup hissettim. Sonra derin bir nefes aldım ve sakin bir sesle ilk cümlemi yeniden söyledim. Gerisi kendiliğinden geldi, rolümü sonuna kadar oynadım. Gösteriden sonra öğretmenimiz omzuma dokunarak "Zor bir anda paniğe kapılmadın, oyunu durdurmadın. Bu soğukkanlılığın seni iyi bir oyuncu yapacak." dedi.

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

1.1. Altı çizili her kelimenin anlamını sezdiren bir ifade metinde yer almaktadır. Bu ifadeleri bularak tablonun "İpucu olan ifade" sütununa yazınız. (6 puan)

1.2. Bulduğunuz ifadelerden yola çıkarak kelimelerin metne uygun anlamlarını tahmin ediniz ve "Tahmin ettiğim anlam" sütununa yazınız. (9 puan)

Kelime	İpucu olan ifade	Tahmin ettiğim anlam
telaş		
mahcup		
soğukkanlılık		

2. Fen bilimleri kulübü, okulun giriş holüne aşağıdaki afişi asmıştır. Soruları afişteki bilgilere dayanarak cevaplayınız.

2.1. Gözlem gecesine katılmak isteyen bir öğrencinin yapması gerekenleri sırasıyla yazınız. (6 puan)

2.2. Gözlem gecesine katılanların uyması gereken kuralları yazınız. (3 puan)

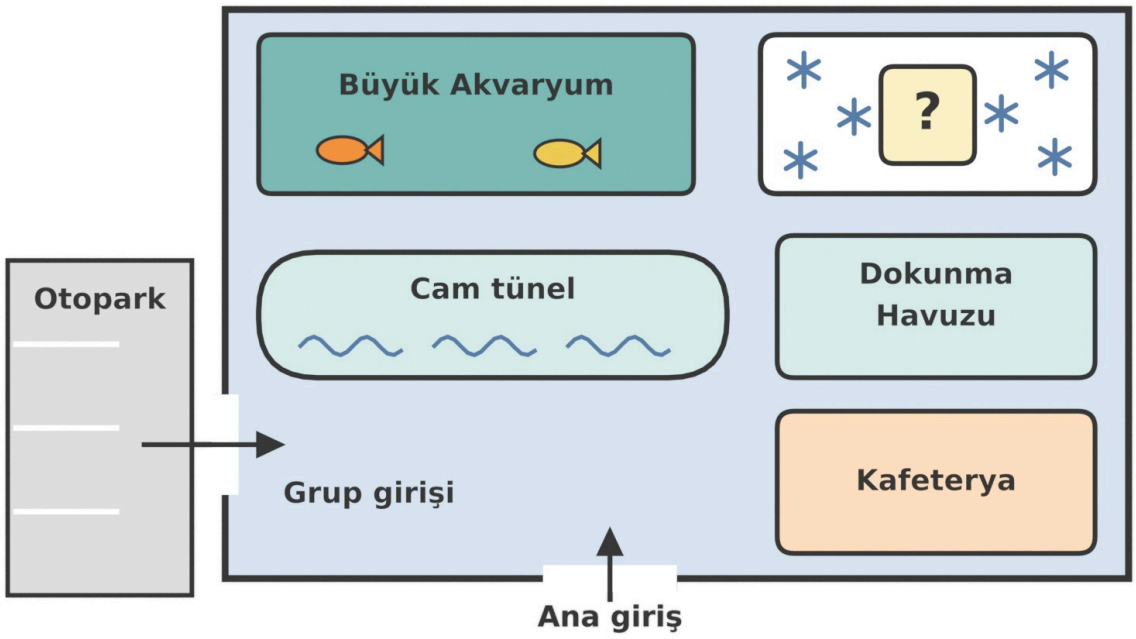
2.3. Gözlem günü hava bulutlu olursa ne olacağını yazınız. (3 puan)

2.4. Afişin üstündeki sözle verilmek istenen mesajı yazınız. (3 puan)

3. Sınıf başkanı Ilgın, perşembe günkü akvaryum gezisinden önce sınıfın panosuna aşağıdaki notu ve akvaryumun planını asmıştır. Notu okuyunuz, planı inceleyiniz.

Arkadaşlar, otobüsümüz perşembe günü saat 09.30'da okulun önünden kalkacak. Akvaryumun ana girişinde sabahları uzun bir bilet kuyruğu oluyor. Biletlerimiz önceden alındığı için kuyrukta beklemeyecek, otoparkın yanındaki grup girişinden gireceğiz. Gezimize, başımızın üstünde balıkların yüzdüğü cam tünelden başlayacağız. Akvaryumda fotoğraf çekebilirsiniz ama flaş kullanmayın çünkü flaş ışığı balıkları ürkütüyor. Tünelden sonra Dokunma Havuzu'nda görevli eşliğinde deniz yıldızlarına dokunacağız. Ardından binanın en soğuk bölümüne, içi yapay karla kaplı Penguen Adası'na geçeceğiz. Orası çok serin olduğu için yanınıza mutlaka bir hırka alın. Öğle yemeğimizi kafeteryada yiyip saat 14.00'te okula döneceğiz.

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

3.1. Sınıf akvaryuma hangi girişten girecektir? Bu girişin seçilme nedenini nottan hareketle yazınız. (4 puan)

3.2. Öğrencilerden fotoğraf çekerken neye dikkat etmeleri istenmiştir? Bu uyarının nedenini yazınız. (4 puan)

3.3. Planda soru işaretiyle gösterilen yerin adını yazınız. Bunu nottaki hangi bilgilerden anladığınızı belirtiniz. (4 puan)

4. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Yusuf ile arkadaşları sokakta top oynuyordu. Yusuf'un sert bir vuruşuyla top, Nuriye Teyze'nin mutfak penceresine çarptı ve cam şangırdayarak kırıldı. Arkadaşları bir anda dört bir yana dağıldı. Yusuf ise olduğu yerde kaldı. Bir kırık cama, bir sokağın başına baktı; topu iki eliyle göğsüne bastırdı.

O akşam sofrada Yusuf'un tabağındaki yemek neredeyse hiç azalmadı. Çatalıyla pilavı bir o yana bir bu yana itti. Babası "Bir şey mi oldu?" diye sorunca gözlerini kaçırdı, "Yok bir şey." deyip erkenden odasına çekildi.

Ertesi sabah Yusuf, kumbarasındaki paraları bir zarfa koyup Nuriye Teyze'nin kapısını çaldı. "Camınızı ben kırdım. Bu para yetmezse eksiğini harçlığımdan öderim." dedi. Nuriye Teyze bir süre Yusuf'a baktı. Sonra zarfı onun avucuna geri koydu ve saçlarını okşadı: "Camı camcı takar, oğlum. Sen bugün ondan çok daha zor bir iş yaptın."

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

4.1. "Bir kırık cama, bir sokağın başına baktı; topu iki eliyle göğsüne bastırdı." cümlesinden hareketle camın kırıldığı anda Yusuf'un neler hissettiğini belirleyiniz. Çıkarımınızı, bu cümlenin dışında metinden alacağınız bir kanıtla destekleyiniz. (5 puan)

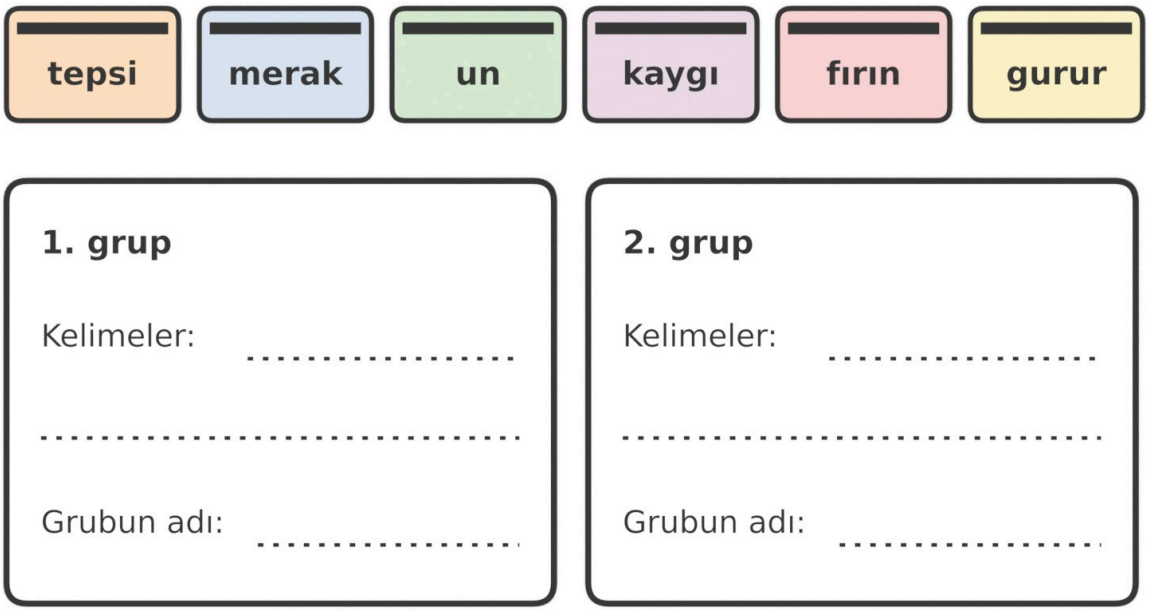
4.2. O akşam sofrada Yusuf'un duygu durumu nedir? Bunu hangi davranışlarından anladığınızı yazınız. (5 puan)

4.3. Nuriye Teyze zarfı Yusuf'a neden geri vermiş olabilir? Metinden bir kanıtla açıklayınız. (5 puan)

5. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Pazar sabahı ilk kez tek başıma kek yapmaya karar verdim. Tarif defterini açınca içimi bir merak sardı: Başarabilecek miydim? Unu, şekeri ve yumurtaları tezgâha dizdim. Hamuru tepsiye döküp fırına verdikten sonra fırının önünden ayrılmadım. Ya kek kabarmazsa diye büyük bir kaygı duyuyordum. Keki çıkardığımda kenarları biraz yanmıştı ama ortası kabarmıştı. Babam yanık kenarları keserken gülümsedi: “Mutfakta biraz daha pişersen usta bir aşçı olursun.” İlk kekimi yapmanın gururunu bütün gün yaşadım.

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

5.1. Kartlardaki kelimeler metinden alınmıştır. Bu kelimeleri beş duyumuzdan biriyle algılanıp algılanamamalarına göre iki gruba ayırarak kutulara yazınız. Ardından her gruba uygun bir ad veriniz. (8 puan)

5.2. Altı çizili sözcükteki “pişmek” kelimesi metinde gerçek anlamıyla mı, mecaz anlamıyla mı kullanılmıştır? Kelimenin metindeki anlamını yazınız. Sonra bu kelimeyi gerçek anlamıyla bir cümlede kullanınız. (4 puan)

6. Melis'in okul gazetesi için yazdığı maç haberinin taslağından iki bölüm aşağıdadır.

I. bölüm: Cumartesi günü takımımız ilçe finalinde oynadı. İki takım da çok **iyi** bir mücadele ortaya koydu. Kaptanımız Ekin son saniyede **iyi** bir atış yaptı. Tribündeki arkadaşlarımız da **iyi** bir destek verdi. Maçtan sonra **iyi** bir çorba içip ısındık.

II. bölüm:

- a) Maçtan sonra kardeşini tebrik ettim. (Melis, Ekin'in kardeşini kastediyor.)
- b) Takımımızın bu maçı kesinlikle kazanacağını herhâlde biliyorduk.

6.1. I. bölümdeki dört "iyi" kelimesinin yerine, anlatımı zenginleştirecek ve bağlama uyacak farklı birer kelime yazınız. (8 puan)

6.2. II. bölümdeki iki cümleyi, içerdikleri anlatım sorununu gidererek yeniden yazınız. (8 puan)

7. Asya'nın aşağıdaki anı yazısında numaralı yay ayraçların yerine noktalama işaretleri konulmamış, bazı ikilemeler de yanlış yazılmıştır.

Geçen cumartesi babamın doğum günü için gizlice bir sürpriz hazırladık. Salonu annem, teyzem ve kuzenim **(1)** balonları ablam, dayım ve küçük kardeşim hazırladı. Akşam yemeğine eş, dostu da çağırmıştık. Misafirler gelince ışıkları, televizyonu kapattık **(2)** perdelerin, koltukların arkasına saklandık. Babam kapıdan içeri girince hep birlikte "İyi ki doğdun **(3)**" diye bağırdık. Babam şaşkınlıkla bize döndü:

— Bu sürprizi kim düşündü **(4)**

Ablam bana göz kırptı. Ben de hiçbir şey söylemeden omuz silktim:

— **(5)**

O akşam konu-komşu geç saatlere kadar bizimle eğlendi.

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

7.1. Numaralı yerlere konması gereken noktalama işaretlerini numaralarıyla eşleştirerek yazınız. (10 puan)

7.2. Yanlış yazılmış iki ikilemenin doğru yazılışını ve bu ikilemelerin yazımında uyulması gereken kuralı yazınız. (5 puan)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE BECERİLER

SORU NO	ÖĞRENME ÇIKTISI	BECERİLER
1	T.O.7.4. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme	TAB2. Okuma; KB2.12. Mevcut Bilgiye/Veriye Dayalı Tahmin Etme; KB2.4. Çözümleme
2	T.O.7.5. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme	TAB2. Okuma; KB1. Temel Beceriler; KB2.4. Çözümleme
3	T.O.7.5. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme	TAB2. Okuma; KB1. Temel Beceriler; KB2.4. Çözümleme
4	T.O.7.7. Metnin derin anlamını belirlemeye yönelik basit çıkarımlar yapabilme	TAB2. Okuma; KB2.10. Çıkarım Yapma; KB2.4. Çözümleme
5	T.O.7.21. Metinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme	TAB2. Okuma; KB2.5. Sınıflandırma; KB2.4. Çözümleme
6	T.Y.7.18. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme	TAB4. Yazma; KB2.4. Çözümleme; KB2.13. Yapılandırma
7	T.Y.7.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme	TAB4. Yazma; KB1. Temel Beceriler; KB2.4. Çözümleme

PUANLAMA TABLOSU							
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**TOPLAM**
15	*15*	*12*	*15*	*12*	*16*	*15*	***100***

Bu sınav, 2026-2027 eğitim öğretim yılı 1. dönem konu-soru dağılım tablosundaki 1. ortak yazılı **Senaryo 4** dağılımına göre, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 7. sınıf öğretim programı esas alınarak hazırlanmıştır. Bu kâğıt, aynı senaryonun 2. sürümüdür: öğrenme çıktıları, soru sayısı ve puanlar 1. sürümle aynı, sorular farklıdır. Hazırlayan: Murat Altun. Bu sorular Claude tarafından hazırlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığının resmî yayını değildir; görseller Blender ile oluşturulmuştur.

ÇÖZÜMLER

1. Doğru cevap:

1.1. Her kelime için metinden anlama ulaştıran uygun bir ipucunun yazılması 2 puandır (3 × 2 = 6 puan):

- telaş: “ilk kez sahneye çıkacaktım”, “bir aşağı bir yukarı yürüyor” ya da “kostümümün düğmelerini durmadan yokluyordum” ifadelerinden biri **(2 puan)**
- mahcup: “aklım bomboş kaldı”, “Yanaklarım alev alev yandı” ya da “gözlerimi yere indirdim” ifadelerinden biri **(2 puan)**
- soğukkanlılık: “derin bir nefes aldım ve sakin bir sesle”, “paniğe kapılmadın” ya da “oyunu durdurmadın” ifadelerinden biri **(2 puan)**

1.2. Her kelime için metindeki anlama uygun tahmin 3 puandır (3 × 3 = 9 puan):

- telaş: acele, heyecanla karışık kaygı, huzursuzluk; telaşla: aceleyle, kaygıyla, yerinde duramadan (TDK Güncel Türkçe Sözlük: “Herhangi bir sebeple acelecilik”; “Kaygı, tasa, sıkıntı”) **(3 puan)**
- mahcup: utanmış, utangaç, sıkılmış, yüzü kızarmış (TDK: mahcup “utangaç”; utangaç “Bir topluluk içinde gereken güven ve cesareti kendinde bulamayan, rahat konuşamayan ve rahat davranamayan; sıkılgan, utangan, mahcup”) **(3 puan)**
- soğukkanlılık: sakinlik, zor bir durumda paniğe kapılmama, kendine hâkim olma (TDK: “Soğukkanlı olma durumu; serinkanlılık, itidal”; soğukkanlı “Olaylara ve gelişmelere sakin, ılımlı ve temkinli yaklaşan (kimse)”) **(3 puan)**

Anlamı tam karşılamayan ama doğru yönde olan tahminlere (ör. telaş için yalnızca “heyecan”, mahcup için “üzgün”, soğukkanlılık için “cesaret”) 2 puan verilir.

Örnek doğru cevap:

Kelime	İpucu olan ifade	Tahmin ettiğim anlam
telaş	“bir aşağı bir yukarı yürüyor, kostümümün düğmelerini durmadan yokluyordum”	Acele ve kaygı içinde olma, yerinde duramama
mahcup	“Yanaklarım alev alev yandı, gözlerimi yere indirdim.”	Utanmış, utangaç
soğukkanlılık	“Zor bir anda paniğe kapılmadın, oyunu durdurmadın.”	Zor durumda sakin kalabilme, paniğe kapılmama

Yanlış cevap: Kelimenin anlamını sezdirmeyen ipuçları (ör. telaş için “Salonda çıt çıkmıyordu” ya da yalnızca zamanı bildiren “Perde açılmadan önce”, soğukkanlılık için “omzuma dokundu”), metindeki anlamla bağdaşmayan tahminler (ör. telaş için “neşe”, mahcup için “gururlu”, soğukkanlılık için “soğuktan üşüme” ya da “duygusuzluk”) ve kelimeyi yalnızca tekrar eden cevaplar puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

2. Doğru cevap:

2.1. Adımların doğru sırayla yazılması (3 × 2 = 6 puan): 1. İzin formunu rehberlik servisinden alır **(2 puan)**. 2. Formu ailesine imzalatır **(2 puan)**. 3. İmzalı formu en geç 9 Aralık'ta fen bilimleri öğretmenine teslim eder **(2 puan)**. Adımlar doğru ama sırası karışık yazılmışsa toplam 4 puan verilir.

2.2. Kalın giysiler ve bere getirmek; el feneri getirilecekse kırmızı ışıklı olmasına dikkat etmek (beyaz ışıklı fener getirmemek); teleskoplara görevliden izin almadan dokunmamak **(3 puan)**. Bu kurallardan ikisini yazan öğrenciye 2 puan, birini yazan öğrenciye 1 puan verilir.

2.3. Gözlem 18 Aralık 2026 Cuma gününe ertelenecektir **(3 puan)**. Yalnızca "Gözlem ertelenecek." diyen ve yeni tarihi yazmayan öğrenciye 2 puan verilir.

2.4. Gökyüzünü gözlemlemek yalnızca bilim insanlarına özgü değildir, herkes yapabilir; başımızı kaldırıp gökyüzüne merakla bakmalı, onu tanımaya çalışmalıyız ("Gökyüzü herkesindir, yeter ki başını kaldırıp bakmayı bil!") **(3 puan)**. Mesajı gökyüzünü merak etmenin ve gözlemlemenin önemi ya da gözlem gecesine katılmaya çağrı biçiminde ifade eden cevaplar da doğru kabul edilir.

Örnek doğru cevap:

2.1. Önce rehberlik servisinden izin formunu alır, sonra formu ailesine imzalatır, en son da imzalı formu 9 Aralık'a kadar fen bilimleri öğretmenine teslim eder.

2.2. Kalın giysi ve bere getirmeli, el feneri getirecekse kırmızı ışıklı olanı getirmeli, teleskoplara izinsiz dokunmamalıdır.

2.3. Gözlem 18 Aralık 2026 Cuma gününe ertelenir.

2.4. Gökyüzünü gözlemlemek herkesin yapabileceği bir şeydir; başımızı kaldırıp gökyüzüne merakla bakmalıyız.

Yanlış cevap: Afişte yer almayan bilgiler (ör. "Gözlem iptal edilecek.", "Teleskopunu getirmelisin."), tarih, saat ya da yer bilgisinin adım olarak yazılması ve afişle ilgisiz mesajlar puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

3. Doğru cevap:

3.1. Sınıf, otoparkın yanındaki grup girişinden girecektir **(2 puan)**. Ana girişte sabahları uzun bir bilet kuyruğu olduğu, sınıfın biletleri ise önceden alındığı için kuyrukta beklememek amacıyla grup girişi seçilmiştir **(2 puan)**. Gerekçe olarak yalnızca "biletler önceden alındı" ya da yalnızca "ana girişte kuyruk var" yazan öğrenciye de gerekçe puanı verilir.

3.2. Fotoğraf çekerken flaş kullanmamaları istenmiştir **(2 puan)**. Çünkü flaş ışığı balıkları ürkütmektedir **(2 puan)**.

3.3. Penguen Adası **(2 puan)**. Notta binanın en soğuk bölümünün içi yapay karla kaplı Penguen Adası olduğu ve tünel ile Dokunma Havuzu'ndan sonra buraya geçileceği belirtilmiştir; planda da soru işaretli bölüm kar taneleriyle gösterilmiştir **(2 puan)**.

Örnek doğru cevap:

3.1. Otoparkın yanındaki grup girişinden girecekler. Ana girişte uzun bilet kuyruğu oluyor; biletleri önceden alındığı için kuyrukta beklememek için bu giriş seçilmiş.

3.2. Flaş kullanmamaları istenmiştir çünkü flaş ışığı balıkları ürkütüyor.

3.3. Soru işaretli yer Penguen Adası'dır. Notta binanın en soğuk bölümünün içi karla kaplı Penguen Adası olduğu yazıyor; planda da bu bölümde kar taneleri var.

Yanlış cevap: Ana girişten girileceğini yazmak, fotoğraf çekmenin yasak olduğunu söylemek, soru işaretli yer için "Büyük Akvaryum", "Cam tünel", "Dokunma Havuzu", "Kafeterya" ya da notta geçmeyen bir ad yazmak yanlış kabul edilir. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

4. Doğru cevap:

4.1. Yusuf korkmuş, şaşırmış ve ne yapacağını bilemez hâle gelmiştir; arkadaşları gibi kaçmakla olduğu yerde kalıp sorumluluğu üstlenmek arasında kararsız kalmıştır **(3 puan)**. Kanıt: Arkadaşları dört bir yana dağıldığı hâlde Yusuf'un olduğu yerde kalması ("Yusuf ise olduğu yerde kaldı.") **(2 puan)**. Camı Yusuf'un vuruşunun kırdığını gösteren cümle ("Yusuf'un sert bir vuruşuyla top, Nuriye Teyze'nin mutfak penceresine çarptı ve cam şangırdayarak kırıldı.") korkuyu ya da suçluluk duygusunu açıklamak için yazılmışsa o da kanıt sayılır. Soruda verilen cümlenin kendisi (bir kırık cama bir sokağın başına bakması, topu göğsüne bastırması) kanıt olarak yazılmışsa kanıt puanı verilmez. Akşam sofrasındaki ya da ertesi sabahki davranışlar camın kırıldığı anı anlatmadığı için bu maddede kanıt sayılmaz. "Korkmuş, telaşlı, endişeli, panik içinde, kararsız, şaşkın" kelimelerinden biri ya da benzeri doğru kabul edilir.

4.2. Yusuf suçluluk, pişmanlık ve huzursuzluk içindedir; yaptığı şey aklından çıkmamaktadır **(3 puan)**. Davranışlar: Yemeğini neredeyse hiç yememesi, pilavı çatalla bir o yana bir bu yana itmesi, babasının sorusu üzerine gözlerini kaçırıp "Yok bir şey." diyerek konuyu geçiştirmesi, erkenden odasına çekilmesi **(2 puan)**. "Vicdan azabı, üzüntü, endişe, tedirginlik" ifadeleri de doğru kabul edilir.

4.3. Nuriye Teyze, Yusuf'un hatasını saklamayıp dürüstçe itiraf etmesini ve sorumluluğunu üstlenmesini takdir etmiş; bu davranışı camın parasından daha değerli bulduğu için onu ödüllendirmek, cesaretlendirmek istemiştir **(3 puan)**. Kanıt: "Sen bugün ondan çok daha zor bir iş yaptın." sözü ya da zarfı geri verirken Yusuf'un saçlarını okşaması **(2 puan)**. Nedeni doğru belirleyip kanıt göstermeyen öğrenciye 3 puan verilir.

Örnek doğru cevap:

4.1. Yusuf o anda çok korkmuş ve ne yapacağını bilememişti. Bunu "Arkadaşları bir anda dört bir yana dağıldı. Yusuf ise olduğu yerde kaldı." cümlelerinden anlıyorum. Arkadaşları kaçarken o, kaçsam mı kalsam mı diye düşünüp yerinden kıpırdayamamıştı.

4.2. Yusuf kendini suçlu hissediyor, yaptığından pişmanlık duyuyordu. Yemeğini yemedi, babası sorunca gözlerini kaçırıp "Yok bir şey." dedi ve hemen odasına gitti.

4.3. Nuriye Teyze, Yusuf'un camı kırdığını dürüstçe söylemesini takdir ettiği için zarfı geri vermiştir. "Sen bugün ondan çok daha zor bir iş yaptın." diyerek Yusuf'un dürüstlüğünün camdan daha değerli olduğunu anlatmıştır.

Yanlış cevap: 4.1 için "Yusuf çok sevinmişti, eğleniyordu."; 4.2 için "Yusuf yorgundu, yemeği beğenmedi."; 4.3 için "Nuriye Teyze'nin paraya ihtiyacı yoktu.", "Yusuf'a kızdığı için zarfı almadı." gibi metindeki ipuçlarıyla çelişen ya da kanıtı metinde bulunmayan cevaplar puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

5. Doğru cevap:

5.1. Doğru gruba yazılan her kelime 1 puan (6 × 1 = 6 puan), her grubun doğru adlandırılması 1 puandır (2 × 1 = 2 puan).

- 1. grup: tepsi, un, fırın. Grubun adı: beş duyudan biriyle algılanabilen kelimeler (somut anlamlı kelimeler).
- 2. grup: merak, kaygı, gurur. Grubun adı: beş duyudan biriyle algılanamayan kelimeler (soyut anlamlı kelimeler).

Grupların sırası önemli değildir.

5.2. “pişmek” kelimesi metinde mecaz anlamıyla kullanılmıştır **(1 puan)**. Metindeki anlamı: bir işe alışıp deneyim, beceri ve ustalık kazanmak (TDK Güncel Türkçe Sözlük, mecaz: “İşe alışıp beceri ve ustalık kazanmak, zorlukları göğüslemek”) **(1 puan)**. Kelimenin gerçek anlamıyla, yani yiyeceklerin ateşte, fırında ya da kaynar suda ısı etkisiyle yenilebilir duruma gelmesi anlamıyla kullanıldığı doğru bir cümle (TDK 1. anlam) **(2 puan)**. Kelimenin “meyvenin olgunlaşması” ya da “tuğla, çömlek gibi nesnelerin ısıyla sertleşmesi” gibi bir yan anlamıyla (TDK 2. ve 3. anlam) kurulan doğru cümlelere 1 puan verilir.

Örnek doğru cevap:

5.1. 1. grup: tepsi, un, fırın – Beş duyudan biriyle algılanabilen (somut) kelimeler. 2. grup: merak, kaygı, gurur – Beş duyudan biriyle algılanamayan (soyut) kelimeler.

5.2. Mecaz anlamıyla kullanılmıştır. Metinde “bir işte deneyim kazanıp ustalaşmak” anlamına gelir. Gerçek anlamıyla cümle: Fırındaki börek kırk dakikada pişti.

Yanlış cevap: Kelimelerin karışık gruplanması (ör. “kaygı”nın somut grupta yer alması) ilgili kelimelerin puanını kaldırır. Grupları “mutfakta kullanılanlar”, “kısa kelimeler” gibi istenen ölçüte uymayan adlarla adlandırmak, “pişmek” kelimesinin metinde gerçek anlamda kullanıldığını söylemek ve gerçek anlam yerine mecaz anlamla kurulan cümleler (ör. “Kardeşim bu oyunda iyice pişti.”, “Güneşin altında piştik.”) puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

6. Doğru cevap:

6.1. Bağlama uygun her kelime 2 puandır (4 × 2 = 8 puan). Aynı kelimenin birden fazla yerde kullanılması tekrar sayılır ve yalnızca bir kez puan alır. Kabul edilebilecek kelimelerden bazıları:

- "çok iyi bir mücadele" (kelime, önündeki "çok" ile uyumlu olmalıdır): çetin, zorlu, çekişmeli, heyecanlı
- "iyi bir atış": isabetli, harika, kusursuz, muhteşem, etkileyici
- "iyi bir destek": coşkulu, büyük, güçlü, içten
- "iyi bir çorba": sıcacık, lezzetli, nefis, doyurucu

6.2. Her cümlenin sorunu giderilerek doğru yazılması 4 puandır (2 × 4 = 8 puan). Sorunu gideren değişiklik yapılmış ama cümle yeni bir anlatım bozukluğuyla yazılmışsa 2 puan verilir.

- a) Anlam belirsizliği vardır: "kardeşini" sözcüğünün "senin kardeşini" mi yoksa "onun kardeşini" mi anlattığı belli değildir. Doğrusu: "Maçtan sonra Ekin'in kardeşini tebrik ettim." ya da "Maçtan sonra onun kardeşini tebrik ettim." **(4 puan)**
- b) Anlamca çelişen sözcükler bir arada kullanılmıştır: kesinlik bildiren "kesinlikle" ile ihtimal bildiren "herhâlde" aynı yargıda yer alamaz. Doğrusu: "Takımımızın bu maçı kesinlikle kazanacağını biliyorduk." ya da "Takımımızın bu maçı herhâlde kazanacağını düşünüyorduk." **(4 puan)**

Örnek doğru cevap:

6.1. İki takım da çok çekişmeli bir mücadele ortaya koydu. Kaptanımız Ekin son saniyede isabetli bir atış yaptı. Tribündeki arkadaşlarımız da coşkulu bir destek verdi. Maçtan sonra sıcacık bir çorba içip ısındık.

6.2. a) Maçtan sonra Ekin'in kardeşini tebrik ettim. b) Takımımızın bu maçı kesinlikle kazanacağını biliyorduk.

Yanlış cevap: "iyi" yerine bağlama uymayan kelimeler (ör. "yavaş bir atış", "sessiz bir destek", "soğuk bir çorba") yazmak, II. bölümdeki cümleleri değiştirmeden yeniden yazmak ya da sorunu gidermeyen değişiklikler yapmak (ör. "Maçtan sonra kardeşini sevinçle tebrik ettim.", "Takımımızın bu maçı kesinlikle kazanacağını herhâlde düşünüyorduk.") puan almaz. Dört yerde de aynı kelimeyi kullanan öğrenci bu kelime için yalnızca bir kez puan alır. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

7. Doğru cevap:

7.1. Her doğru noktalama işareti 2 puandır (5 × 2 = 10 puan):

- (1) noktalı virgül (;) – Cümle içinde virgülle ayrılmış takımları (annem, teyzem ve kuzenim / ablam, dayım ve küçük kardeşim) birbirinden ayırır.
- (2) noktalı virgül (;) – Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri (ışıkları, televizyonu kapattık / perdelerin, koltukların arkasına saklandık) birbirinden ayırır.
- (3) ünlem işareti (!) – Sevinç, coşku gibi duyguları bildiren cümlenin sonuna konur.
- (4) soru işareti (?) – Soru bildiren cümlenin sonuna konur.
- (5) üç nokta (…) – Karşılıklı konuşmalarda verilmeyen, eksik bırakılan cevabı gösterir.

İşaretin adını ya da işaretin kendisini yazmak yeterlidir; görevini açıklamak gerekmez.

7.2. “eş, dostu” yerine “eş dostu” **(2 puan)**; “konu-komşu” yerine “konu komşu” **(2 puan)**. Kural: İkilemeler ayrı yazılır; aralarına kısa çizgi ya da virgül konmaz **(1 puan)**.

Örnek doğru cevap:

7.1. (1) ; (2) ; (3) ! (4) ? (5) …

7.2. eş dostu, konu komşu. İkilemeler ayrı yazılır, aralarına kısa çizgi ya da virgül konmaz.

Yanlış cevap: (1) ve (2) için virgül ya da nokta, (3) için nokta, (5) için nokta, soru işareti ya da ünlem işareti yazılması yanlış kabul edilir. (1) ve (2) numaralı yerlerin iki yanındaki sözcük gruplarında zaten virgül bulunduğu için bu yerlere konan virgül takımları ve cümleleri birbirinden ayıramaz. 7.2. maddede doğru yazılmış kelimelerin (ör. “doğum günü”, “küçük kardeşim”) yanlış diye gösterilmesi ve ikilemelerin “eşdost”, “konukomşu” biçiminde düzeltilmesi puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.